

**STA OP TEGEN
PESTEN!**

Anti-pestprotocol basisschool Brakkenstein

VOORAF

Op basisschool Brakkenstein streven wij ernaar om iedereen – leerlingen, leerkrachten en ouders – zich veilig te laten voelen en wij willen op een prettige manier met elkaar samenwerken. Dit betekent, dat wij respectvol omgaan met ieder ander persoon en dat wij kinderen leren begrip op te brengen voor ieders mening, ook als deze afwijkt van onze eigen mening. Wij proberen op deze manier pestgedrag te voorkomen en ieder teamlid is zich ervan bewust dat er geregeld aandacht moet worden besteed aan pestpreventie. Omdat het een feit is dat het bovenstaande niet altijd kan worden gerealiseerd, staat op de volgende pagina's in ons ANTI-PESTPROTOCOL beschreven welke stappen wij ondernemen als wij worden geconfronteerd met ongewenst pestgedrag.

In het schooljaar 2016-2017 starten wij met het traject *Ouderbetrokkenheid 3.0* dat is ontwikkeld en zal worden begeleid door Peter de Vries van het CPS onderwijsontwikkeling en advies. *Ouderbetrokkenheid 3.0* gaat ervan uit dat de samenwerking tussen school en ouders consequent wordt vormgegeven met als gevolg dat school en ouders in alles gelijkwaardig zijn. Ouders zullen dus ook een prominentere rol gaan krijgen in de wijze waarop het sociale veiligheidsbeleid binnen onze school wordt vormgegeven. Een afvaardiging van de ouders, evenals de oudergeleding van de MR, heeft dit protocol dan ook ter goedkeuring voorgelegd gekregen.

Er is gekozen voor een duidelijke en zakelijke toonzetting van het ANTI-PESTPROTOCOL. Het protocol is bedoeld als werkdocument. Het onderdeel *De stappen die worden gezet bij pestgedrag* is daarom ook onderdeel van de groepsklapper in elke groep en wordt gebruikt als leidraad bij de te volgen procedure bij pestgedrag.

Team Basisschool Brakkenstein
Mei 2016

INHOUDSOPGAVE

VOORAF	BLZ. 3
1 – WAT WIJ ONDER PESTEN VERSTAAN	BLZ. 7
2 – DE BETROKKEN PARTIJEN	BLZ. 8
3 – AANPAK OM PESTEN TE VOORKOMEN	BLZ. 11
4 – STAPPEN DIE WORDEN GEZET BIJ PESTGEDRAG	BLZ. 12
5 – DE ROL VAN DE ANTI-PESTCOÖRDINATOR	BLZ. 14
TOT SLOT	BLZ. 15
BIJLAGEN	BLZ. 17

1. WAT WIJ ONDER PESTEN VERSTAAN

Het verschil tussen plagen en pesten

Bij plagen is er sprake van een gelijkwaardige situatie tussen twee kinderen. Plagen gebeurt zonder kwade bedoelingen en laat geen onevenwichtige machtsverhouding zien. Een kind dat wordt geplaagd, kan zich verweren en loopt geen psychische of fysieke schade op. Plagen is vaak een wederzijdse gebeurtenis; er worden over en weer opmerkingen gemaakt en er wordt gestopt op het moment dat een van beiden duidelijk maakt het plagen niet meer leuk te vinden.

Bij pesten is er wel sprake van een onevenwichtige machtsverhouding. De pester heeft geen positieve bedoelingen; hij/zij (verder aangeduid als 'hij') doet een ander moedwillig pijn, vernielt eigendommen en kwetst. Als het gepeste kind duidelijk maakt dat het last heeft van de pester, wordt dit genegeerd. Pesten is vaak geen eenmalige kwestie, maar vindt herhaaldelijk plaats. Het gepeste kind kan zich eenzaam, verdrietig en bang voelen. Bij aanhoudend pestgedrag kan een leerling hier in zijn latere leven nog steeds nadelige gevolgen van ondervinden.

Pestgedrag

Pestgedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren. Je kunt spreken van pesten als een kind:

- nergens aan mee mag doen
- altijd alleen zit in de klas als er groepjes worden gemaakt
- genegeerd wordt als het iets vertelt
- belachelijk wordt gemaakt
- gemene grapjes over zichzelf te horen krijgt
- wordt uitgescholden of uitgelachen
- wordt gedwongen eigendommen of eten af te geven, of
- merkt dat eigendommen worden vernield
- slachtoffer is van geroddel
- wordt opgewacht of achtervolgd
- wordt geslagen of geschopt
- digitaal wordt lastiggevallen door dreigberichtjes, het ongewenst plaatsen van foto's et cetera

Het bovenstaande is een selectie van mogelijk pestgedrag. Er zijn nog veel meer manieren waarop pestgedrag tot uiting kan komen, maar het is onmogelijk om deze lijst compleet te krijgen aangezien de wijze waarop wordt gepest een heel grote diversiteit kent. Pestgedrag is dikwijls moeilijk waar te nemen omdat de pester vaak in het geniep opereert.

2. DE BETROKKEN PARTIJEN

Bij pestgedrag op school zijn vijf partijen betrokken:

- het gepeste kind
- de pester
- de klasgenoten
- de school/leerkracht
- de ouders

De pester en het gepeste kind staan recht tegenover elkaar, zoals te zien is in de nog steeds veelgebruikte schematische weergave uit 1990 van psycholoog en onderwijskundige Bob van der Meer. Profielen van beiden worden beschreven door Machiel Karels, projectleider wij-leren.nl, in het onlineartikel *Pesterijen op school*.

Profiel van een pester

Hoe wordt een kind een pester? Op deze vraag is een aantal mogelijke antwoorden te geven. Vooraf kan worden vastgesteld dat een pester veelal positief staat tegenover geweld. Hij is dan ook vaak fysiek sterker dan het slachtoffer.

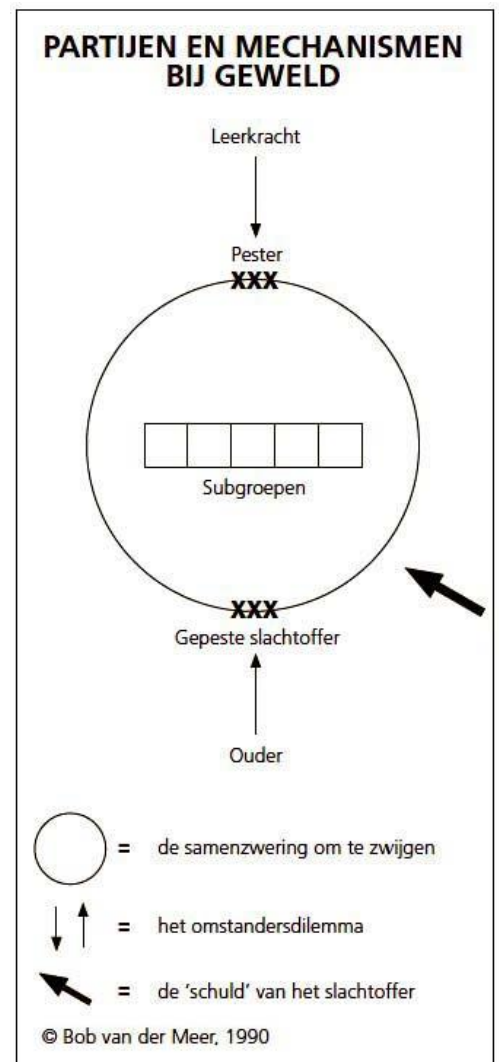
Ten eerste kan een kind zelf slachtoffer geweest zijn. Hij of zij kan van school veranderen met daarbij het vaste voornemen zich niet nog eens tot zondebok te laten bestempelen en wordt dan zelf een pester.

Ten tweede kan een kind gaan pesten omdat het denkt dat het stoer staat, erbij wil horen of alleen op een pestende manier met anderen kan omgaan.

Ten derde kan een kind denken dat het pestgedrag van hem verwacht wordt. Het kind voldoet dan aan deze verwachting uit angst zelf gepest te worden.

Ten vierde kan het voorbeeldgedrag van ouders van invloed zijn op het pestgedrag van hun kind. Ouders kunnen zich bijvoorbeeld vaak op een negatieve manier uitlaten over andere mensen. Zij kunnen zich op negatieve wijze bemoeien met de vriendenkeus van hun kinderen door een bepaald kind niet in huis toe te laten of hun eigen kind op te stoken tegen andere kinderen.

Ten vijfde kan pestgedrag plaatsvinden omdat de leerkracht zelf bepaalde leerlingen negatief benadert. Een kind wordt zo 'vogelvrij' verklaard door de leerkracht. Hij geeft geen veiligheid aan alle kinderen in de klas. Andere kinderen voelen zich dan vrij om zo'n kind te pesten.

Profiel van een slachtoffer

Een kind dat kans loopt om zondebok te worden, kan de volgende kenmerken in meerdere of mindere mate bezitten: een kind is vaak fysiek zwakker dan gemiddeld, heeft een negatief zelfbeeld en ziet zichzelf dan ook als onaantrekkelijk en waardeloos. Het is minder zelfverzekerd, wat verlegen, gevoelig en introvert. Kortom, het is een kind waarvan je zegt dat het niet weerbaar is.

Kinderen die gepest worden, zoeken ieder voor zich een manier om daarmee om te gaan. Grofweg zijn deze manieren in twee categorieën in te delen: teruggetrokken, passief gedrag en uitlokkend, provocerend gedrag. Het passieve gedrag uit zich in zich nog meer terugtrekken, huilen, zich angstig en onzeker voelen. De reactie van het kind bevestigt dus het gedrag waardoor het gepest wordt. Het provocerende gedrag uit zich in boos worden en terug vechten, in ieder geval een poging daartoe.

Het kan ook zijn dat het lijkt alsof het slachtoffer zijn pesters 'uitdaagt' door expres tegen hen aan te lopen, uit te schelden of ander sociaal onwenselijk gedrag te vertonen. Een andere manier van reageren op pesten is het proberen af te kopen van pestgedrag door bijvoorbeeld met snoep te 'betalen' of gemaakt huiswerk te laten overschrijven. Ook kan het kind alles wat hij interpreteert als pesten doorvertellen aan de leerkracht. Dit gedrag roept vaak aversie op bij andere kinderen waardoor het pestgedrag in stand wordt gehouden.

Tussen de pester en het gepeste kind bevinden zich de subgroepen. Karels omschrijft hun profiel als volgt:

Profiel van de groep

Binnen de rest van de klas bestaan diverse groepen met ieder hun eigen belangen. De eerste groep bestaat uit leerlingen die zelf actief mee pesten uit angst zelf slachtoffer te worden. De tweede groep pest ook, niet zozeer uit angst, maar uit berekening. Deze groep wordt er zelf beter van. De derde groep bestaat uit leerlingen die niet pesten, maar ook niets doen om het pesten te stoppen. De vierde groep wordt gevormd door leerlingen die niet doorhebben dat er gepest wordt in de klas. De vijfde groep zijn de leerlingen die hoog in de klassenhiërarchie staan en het af en toe opnemen voor het slachtoffer.

De meeste kinderen in de klas zullen toch aanvoelen hoe vervelend het is om in de slachtofferrol te zitten. Toch blijkt in de praktijk een slachtoffer maar weinig steun van klasgenoten te ervaren. Kinderen voelen zich veelal machteloos om aan de bestaande situatie een einde te maken.

Ook Bob van der Meer verdeelt de subgroepen in vijf categorieën die overeenkomen met de categorieën die Karels noemt. Om pestgedrag aan te pakken, is het belangrijk dat deze subgroepen een rol krijgen in het oplossen van de pestproblematiek.

De rol van de leerkracht

De leerkracht is de persoon die op school alert moet zijn op signalen die mogelijk duiden op pestgedrag. De volgende signalen kunnen erop wijzen dat een leerling gepest wordt, ook zonder dat de leerkracht het pestgedrag direct waarneemt:

- de leerling is vaker afwezig; gaat niet graag naar school;
- de leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op;
- er is een verhoogde kans op psycho-somatische klachten (hoofdpijn, buikpijn);
- de schoolresultaten van de leerling gaan achteruit;
- de leerling isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);
- de leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief;
- de leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken

Als de leerkracht (een van) bovenstaande zaken opmerkt, zal hij in een gesprek met de leerling moeten achterhalen waar dit gedrag vandaan komt. Zo gauw duidelijk is dat er sprake is van pestgedrag, zal de leerkracht handelen volgens het stappenplan dat behoort bij dit protocol.

De rol van de ouders

Indien er sprake is van pestgedrag dat niet eenmalig is en niet direct lijkt opgelost, worden zowel de ouders van het gepeste kind als de ouders van de pester telefonisch ingelicht over de negatieve situatie. Afhankelijk van de ernst van het pesten en het verdere verloop nadat de eerste stappen zijn gezet, worden de ouders op school uitgenodigd. Bij ernstig of veelvuldig pestgedrag door meerdere kinderen kan er een ouderavond omtrent pesten worden belegd.

3. AANPAK OM PESTEN TE VOORKOMEN

Binnen onze school voeren wij een actief antipestbeleid. Het moet voor ieder kind duidelijk zijn dat pesten nooit wordt getolereerd.

Omdat de eerste periode van het schooljaar cruciaal is voor positieve groepsvorming, starten wij vanaf het schooljaar 2016-2017 naar aanleiding van het boek *De gouden weken* van de psycholoog Boaz Bijleveld met diverse activiteiten die de groepsvorming bevorderen. Tijdens deze weken wordt er niet alleen iets van de kinderen verwacht, maar eveneens van de leerkrachten. De wijze waarop de leerkracht de kinderen, zowel individueel als als groep, benadert, levert een belangrijke bijdrage aan de sfeer in de groep en daarmee tevens aan het al dan niet voorkomen van pestgedrag. Dit wil niet zeggen dat leerkrachtgedrag pestgedrag altijd kan voorkomen, maar het kan wel bijdragen aan een open, positieve sfeer. Na de eerste schoolweken maakt iedere groep zelf klassenregels. Deze regels zullen maandelijks –en indien nodig vaker- in de groep worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Eén keer per jaar vullen leerkrachten vanaf groep 3 en leerlingen vanaf groep 5 de lijsten van VISEON (Volginstrument Sociaal-Emotionele Ontwikkeling), ontwikkeld door het CITO, in. Aan de hand van de scores van deze lijsten kunnen zorgpunten met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling worden gesignaleerd. Bij de groepen 1 en 2 wordt gewerkt met de lijsten van *Kijk!*, een screeningsinstrument waarin de sociaal-emotionele ontwikkeling uitgebreid aan de orde komt. Buiten deze lijsten om worden in alle groepen vanaf groep 4 drie keer per jaar door alle kinderen evaluatieformulieren ingevuld met vragen over hun cognitieve ontwikkeling én hun welbevinden op school. Een voorbeeld is te vinden als bijlage bij het protocol. Signalen die wijzen op hiaten in het welbevinden, waaronder pestgedrag, worden te allen tijde met de betreffende leerling besproken.

Iedere groep heeft in het lesrooster sociaal-emotionele ontwikkeling (SEO) staan. Op school wordt gewerkt met de methode *Amigo*. Aan de hand van deze methode wordt geregeld stilgestaan bij de wijze waarop de kinderen met elkaar omgaan en worden vaardigheden aangereikt die hen helpen hun omgang met anderen te verbeteren.

4. STAPPEN DIE WORDEN GEZET BIJ PESTGEDRAG

Als er pestgedrag wordt gesignaleerd of gemeld, wordt dit in eerste instantie met het slachtoffer besproken. Op deze manier wordt er getracht een goed beeld te krijgen van de (ernst van) de situatie. In overleg met het slachtoffer wordt besloten of er al dan niet met de pester erbij wordt gesproken. Afhankelijk van de ernst van het pesten worden de ouders van beide partijen op de hoogte gesteld en/of uitgenodigd voor een gesprek. Er wordt een korte schriftelijke melding gemaakt van het incident.

Als het pesten hierna stopt, hoeft er buiten de normale aandacht om, gemeld onder *Aanpak om pesten te voorkomen*, geen verdere actie te worden ondernomen.

Als het pesten niet stopt, wordt de anti-pestcoördinator ingelicht. Deze licht de IB-er en directeur in over de situatie. Er vindt een gesprek plaats met de pester en diens ouders. De ouders van het gepeste kind worden op de hoogte gesteld. Hierna wordt er met de pester en het slachtoffer gepraat en er worden duidelijke afspraken gemaakt. De afspraken worden op papier vastgelegd. Bij beide gesprekken kan op verzoek de anti-pestcoördinator aanwezig zijn. Er volgt een schriftelijke melding van het incident en het verloop van de gesprekken.

In het geval dat het pestgedrag na deze maatregelen niet stopt, wordt de anti-pestcoördinator ingelicht. Deze stelt de IB-er en directie op de hoogte en organiseert samen met de leerkracht een gesprek met de pester en ouders. Eventueel kan de IB-er of directeur aansluiten bij het gesprek. Tijdens dit gesprek worden de afspraken die zijn gemaakt, nogmaals herhaald. Er volgt een laatste waarschuwing; bij een volgend pestincident krijgt de leerling een time-out. Dit betekent dat de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school wordt ontzegd. (zie bijlage: *Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen van de AVS*). Van het gesprek wordt een schriftelijk verslag gemaakt.

Bij herhaling van pestgedrag na de vorige stap krijgt de leerling na overleg met de anti-pestcoördinator, IB-er en/of de directeur een time-out. Deze time-out wordt gemeld aan het bestuur van de school, de Stichting Sint Josephscholen. Van de aanleiding voor de maatregel wordt een verslag gemaakt.

Aansluitend aan de time-out worden de ouders van de leerling op school uitgenodigd voor een gesprek. Bij dit gesprek is, buiten de leerkracht en de anti-pestcoördinator, de directeur aanwezig. Tijdens dit gesprek wordt ingegaan op de inhoud van het herhaaldelijke pestgedrag en wordt besproken welke maatregelen er worden getroffen. Dit kan betekenen dat er professionele hulp wordt gezocht en dat er onderzocht moet worden of de handhaving van de pester op school mogelijk is. Van dit gesprek vindt verslaglegging plaats. Het verslag wordt aan de ouders voorgelegd en toegestuurd aan de directeur van het bestuursbureau.

De rol van de andere kinderen uit de groep

Als er stappen moeten worden gezet vanwege pestgedrag, wordt in de klas extra aandacht besteed aan de omgang met elkaar. Zowel de kinderen die (zijdelings) bij het pesten zijn betrokken als de zogenoemde zwijgende middengroep worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Er wordt met hen gesproken over de wijze waarop zij op een positieve manier kunnen bijdragen aan het stoppen met pesten. In de dagen volgend op het gesprek observeert de leerkracht de leerlingen geregeld en komt met hen terug op het eerder gevoerde gesprek om te kijken of dit het gewenste effect heeft.

In groepen waar pesten een (grote) rol speelt, kan een ouderavond worden belegd waarin ouders op de hoogte worden gesteld van het feit dat er veel pestincidenten zijn, wat dit betekent voor de sfeer, wat de gevolgen van pesten kunnen zijn en hoe school de situatie aan gaat pakken. Ouders kunnen op deze manier een rol vervullen in de pestproblematiek in een groep.

5. DE ROL VAN DE ANTI-PESTCOÖRDINATOR

Op alle scholen is het verplicht om een anti-pestcoördinator te hebben. Op onze school is Anneke Schouten anti-pestcoördinator. Zij heeft hiertoe een opleiding gevolgd en is het eerste aanspreekpunt als pestproblematiek de kop opsteekt. De taken van de anti-pestcoördinator zijn:

- het actualiseren van het anti-pestprotocol
- het onderwerp minimaal twee maal per jaar agenderen tijdens een teamvergadering
- fungeren als eerste aanspreekpunt voor leerkrachten bij (het vermoeden van) pesten
- het ondersteunen van leerkrachten bij actuele pestsituaties
- het voeren van gesprekken met zowel pester als slachtoffer
- samen met de leerkracht voorbereiden van gesprekken met ouders
- desgewenst aanwezig zijn bij het eerste gesprek met ouders
- verslaglegging van het gesprek
- inlichten van IB-er en directeur bij pestgedrag
- overleg voeren over maatregelen met IB-er en directeur

TOT SLOT

In het begin van dit protocol staat vermeld dat dit document is bedoeld als werkdocument. Een werkdocument moet zijn effectiviteit bewijzen. Daarom zullen wij een jaar na ingang van het protocol bekijken of het voldoet aan de belangrijkste eis: het terugdringen van pestgedrag. Indien dit wenselijk is, kunnen onderdelen aan de actualiteit worden aangepast, toegevoegd of worden herschreven.

**ELK UITERLIJK
IS MOOIER DAN
EEN PESTKOP**

Loesje

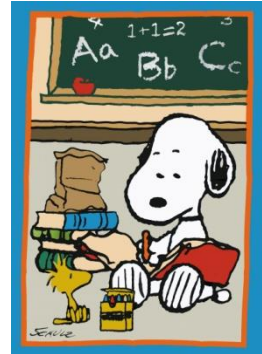
Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 – VOORBEELD VAN EEN EVALUATIEFORMULIER

Evaluatie

Naam:

1. Heb je het naar je zin in de groep?

2. Hoe vind je de sfeer in de groep?

3. Vind je dat je leerkracht genoeg aandacht voor je heeft?

4. Hoe vind je op dit moment voor jou het niveau van de volgende vakken? Kies uit goed – te moeilijk – te makkelijk

- Rekenen
- Spelling
- Werkwoordspelling
- Taal
- Begrijpend lezen
- Geschiedenis/aardrijkskunde/natuuronderwijs

Opmerkingen:

5. Ben je tevreden over de manier waarop je de afgelopen tijd hebt gewerkt?
Wat zou je eventueel willen veranderen?

6. Hoe was de hoeveelheid werk die je moest doen? Denk hierbij ook aan de weektaak!

7. Krijg je voldoende uitleg?

8. Waar wil de komende tijd extra aandacht aan besteden?

9. Als er andere dingen zijn waarover je iets wilt vertellen, kan dat hieronder.

Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- [Time-out](#)
- [Schorsing](#)
- [Verwijdering](#)

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. (zie noot 1)
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie noot 2)
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. (zie noot 3)
- De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd. (zie noot 4)
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt

door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.

- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
 - Het bevoegd gezag
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing?

Noot 2: de time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

